

Datum: 2025-10-22

Ärendenummer: SLK-2025-00801

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: sandra.lennander@regeringskansliet.se

Diarienummer: KN2025/01465

## **Göteborgs Stads yttrande över remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Promemorian Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet**

### **Generella synpunkter**

Göteborgs Stad ställer sig överlag positiv till energi- och effekteffektivisering. Staden ser dock en risk i att det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet riskerar att bidra mer till ökad administration än faktisk nytta. Exempelvis genom krav på att ett oberoende tredjepartsorgan ska granska fastighetsägarnas energiledningssystem. Risken är att det leder till ökad administration och ökade kostnader till certifieringsorgan, istället för att resurser läggs på att genomföra åtgärder. Göteborgs Stad ser hellre att föreskrifterna utformas och konsekvensbedöms med hänsyn till vad som för fastighetsägare omhändertas inom annan nationell lagstiftning och föreskrifter såsom lagen om energideklarationer för byggnader, plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och Boverkets byggregler/Boverkets nya byggregler. Samt därtill kommunernas roll avseende de nationella miljömålen.

Göteborgs Stad saknar bedömningar av effekterna vad gäller effektivare energianvändning och hur den nya lagstiftningen bedöms bidra till uppfyllandet av de övergripande målen om ökad energieffektivitet och det årliga energisparbetinget enligt energieffektivitetsdirektivet. Det vore önskvärt om det sker en uppföljning av effekterna vad gäller krav på energikartläggning och energiledningssystem och i vilken omfattning de kan bidra till att fylla det gap för att nå Sveriges energisparbeting till 2030.

Energieffektiviseringsåtgärder bör ses i ljuset av dess klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Byggmateriel för att genomföra dessa åtgärder skulle potentiellt sett kunna öka klimatpåverkan sett över en livscykel. Ökad kunskap kring optimering av energieffektivisering och klimatpåverkan behöver tas fram och spridas i samband med nationella bestämmelser.

### **Energiledningssystem och energikartläggningar**

Göteborgs Stad ställer sig positiv till att det införs en möjlighet att även omfatta en översyn av minskat effektbehov och flexibel energianvändning i energikartläggningen. Ur klimatsynpunkt finns den mest belastande och dyraste produktionen i topplastproduktionsanläggningarna under vintertid.

Göteborgs Stad vill påtala att den villkorade tilldelningen av utsläppsrätter med genomförande av åtgärder som föreslås i en energikartläggning är problematiska. I praktiken riskerar det att undergräva funktionen i en energikartläggning.

En energikartläggning eller arbete med ledningssystem, bygger på ett samspel mellan företaget och den som certifierar. För att systemet ska fungera måste full öppenhet från företaget råda.

Göteborgs Stad avstyrker förslaget att ”Handlingsplanen och information om i vilken takt som rekommendationerna från kartläggningen genomförs ska inkluderas i förvaltningsberättelsen i företagets årsredovisning”. Handlingsplanerna i fråga är mycket detaljerade, om de ska vara meningsfulla. Och det måste finnas en flexibilitet i genomförandet.

## **Kostnads-nyttoanalyser på energiområdet**

Göteborg Stad tillstyrker att även kärnkraftsanläggningar föreslås omfattas av kravet på att utföra kostnads-nyttoanalyser, där det också framöver väntas bli aktuellt med nybyggnation.

Vad gäller kravet om att utreda kraftvärmeproduktion för värmeanläggningar bör det finnas ett kriterium kopplat till förväntade drifttimmar. De flesta fjärrvärmesystem har anläggningar för spets- eller reservkapacitet med ganska höga effekter, men med få drifttimmar. Det bör framgå direkt att anläggningar med en förväntad drifttid under, exempelvis 1500 timmar/år ska undantas.

Göteborgs Stad avstyrker förslaget att ta bort begreppet ”användbar spillvärme”. Exempelvis skulle ett fjärrvärmebolag kunna nyttiggöra spillvärme på låga temperaturnivåer, med hjälp av en värmepump, om mängderna är så pass stora att de motiverar en sådan investering. Utan hänvisning till begreppet användbar saknas nedre gräns för när spillvärme ska kunna betraktas som sådan, till skillnad från rena förluster.

Göteborgs Stad tillstyrker förslaget om att kostnads-nyttoanalysen för samtliga listade anläggningar också ska innehålla en utvärdering av de kostnader och fördelar som skulle uppstå genom att flytta eller bygga sådana anläggningar på en plats där de kan få avsättning för sin spillvärme. Kravet betyder också att det i ett tidigt skede utvärderas om det finns möjligheter att ta tillvara spillvärme.

Göteborgs Stad tillstyrker att datacenter med en total energitillförselnivå på mer än 1 megawatt ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för att säkerställa återvinning av spillvärme, om en kostnads-nyttoanalysen visar att det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart.

## **Försörjning av fjärrvärme och fjärrkyla**

### **Rättigheter och information till fjärrvärme- och fjärrkylakunder**

Gällande de föreslagna ändringarna i fjärrkylalagen ifrågasätter Göteborgs Stad att det behöver införas regler om konsumentskydd då det saknas småhusägare eller privatkonsumenter som använder fjärrkyla.

Göteborgs Stad avstyrker förslaget om att införa en rätt även för lägenhetsinnehavare vars lägenheter försörjs med fjärrvärme eller fjärrkyla, men som inte har ett direkt avtal med energileverantören, ska ha rätt till en snabb, enkel och rättvis hantering av klagomål. Eftersom fjärrvärme- eller fjärrkylaföretaget inte har något avtalsförhållande med enskilda lägenhetsinnehavare framstår det som mycket oklart vad denna klagomålshantering skulle syfta till.

I en europeisk kontext där normen är att lägenhetskunden har ett eget avtal med värmeleverantören, kan förslaget mycket väl vara rimligt. Men i den svenska kontexten, där hyresvärden eller bostadsrättsföreningen är kund till fjärrvärmebolaget kan inte den föreslagna hanteringen fungera.

### **Effektiva fjärrvärmen- och fjärrkylasystem**

Göteborgs Stad vill påtala att samtliga fjärrvärme- och fjärrkylsystem i Sverige i dag bedöms vara effektiva utifrån de nu gällande kriterierna i art. 26 i energieffektivitetsdirektivet. Enligt stadens bedömning kommer detta gälla också under hela perioden fram till 2050. Staden ser därför inget behov av att ta fram regelverk om att ta fram planer för hur fjärrvärme- och fjärrkylföretag ska bli effektiva.

### **Fossilfria energikällor**

Göteborgs Stad konstaterar att den ändrade skrivningen om att i första hand använda *förnybara energikällor* ersätts med *fossilfria energikällor* i hänsyns-reglerna avseende hushållnings- och kretsloppsprincipen och avfallshierarkin i 2 kap. 5 § i miljöbalken, betyder att spillvärme blir likställt förnybar energi i svensk lagstiftning.

### **Konsekvensanalys**

Utifrån konsekvensanalysen kommer det vara ytterligare omkring 550 företag som berörs av de nya kraven på energi- eller miljöledningssystem och som i dag inte har sådana ledningssystem. Därutöver är det betydligt fler än tidigare som omfattas av krav på energikartläggning. Det innebär att det kommer bli en mycket stor efterfrågan på certifierad personal som kan införa dessa krav och att det kan förväntas uppstå flaskhalsar i att genomföra dessa krav. Det hade av dessa skäl varit önskvärt med en längre övergångstid.

### **Övriga synpunkter**

#### **Enheter för energi**

Göteborgs Stad anser inte att begreppet terajoule (TJ) bör användas överhuvudtaget i lagstiftningen, eftersom det inte är ett energimått som normalt används av energileverantörer eller energianvändare i Sverige. För att göra tröskelvärdena mer lättförståeliga föreslår staden att de i stället konverteras och skrivs ut som kWh, MWh eller GWh.

#### **Definiera mätning**

2 § bör kompletteras med en definition av betydelsen ”mätning”.

Det kan tolkas som att mätning innebär loggning av samtliga objekt som är föremål för åtgärdsförslag. Det är långt ifrån alla energianvändande objekt i en anläggning som har el-, fjärrvärme-, fjärrkyla-, gas- eller ångmätare installerat vilket kan göra krav på mätning för att bekräfta energieffektiviseringens omfattning för enskilda åtgärder både kostnads- och tidsdrivande. Göteborgs Stad förordar att det ska vara upp till varje enskilt bolag att bedöma hur kvantifiering av nyttan av åtgärdsförslag bör utvärderas.

#### **Undvik dubbelrapportering**

Göteborgs Stad önskar att det säkerställs att den årliga rapportering av energianvändning som ska lämnas till Energimyndigheten, enligt avsnitt 3.9, sid 80 i genomförandeförslaget, inte skapar ett ytterligare årligt rapporteringskrav utöver det som krävs enligt CSRD och årsredovisningslagen. Om företaget omfattas av krav på att upprätta en hållbarhetsrapport

enligt europeiska standarder för hållbarhetsrapportering, och om energianvändning ingår i denna hållbarhetsrapport, bör hållbarhetsrapportens information om energianvändning kunna ersätta kraven på årlig redovisning av energianvändning enligt lagen om energiledningssystem och energikartläggningar i företag.

### **Tydliggörande**

Det finns en otydlighet i vilken omfattning som kommunen förväntas ta hänsyn till kostnads-nyttoanalysen samt vilka former av befogenheter och mandat som finns. Ansvaret för att genomföra kostnads-nyttoanalysen ligger på byggherren och energimyndigheten ansvarar för tillsyn och prövning och kommunen blir indirekt ansvarig för att ta emot och förstå analysen i bygglovs- och planprocessen.

Göteborgs Stad efterlyser tydliggörande:

- Av krav att analys bifogas i ansökan om bygglov eller planbesked vilket säkerställer att kommunen har underlag i tid för att kunna bedöma förutsättningar för till exempel markanvändning och tekniska krav.
- Om skyldighet för tillsynsmyndigheten att samråda med kommunen om analysen är relevant för plan och bygglovsprövning
- Om möjlighet för kommunen att begära komplettering om analysen är avgörande för beslut.

### **Detaljerade synpunkter på författningsförslagen**

#### **Förslaget till lag om ändring i fjärrvärmelagen (2008:263)**

##### **6 §**

P. 2 Göteborgs Stad ifrågasätter om ”varor” ska inkluderas. Leverans av fjärrvärme avser en tjänst och utgör inte en ”vara”. Fjärrvärmecentral kan hanteras separat i tillämpliga fall.

P. 13 Medling i Fjärrvärmenämnden enligt p. 12 utgör en tvistlösning utanför domstol, det bör ifrågasättas att det införs en ytterligare punkt som synes ha tillkommit av formella skäl för att uppfylla direktivets krav.

#### **Förslaget till lag om ändring i fjärrkylelagen (2022:332)**

##### **3a §**

P. 2 Göteborgs Stad ifrågasätter p.2 om ”varor” (jmf synpunkt fjärrvärmelagen ovan)

Göteborg den 22 oktober 2025

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld